

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (4)

Datum
2024-11-25

Diarienummer
6362-2024

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11)

Er beteckning: Fi2024/01367

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag att göra om de lokala värderingsnämnderna till ett särskilt beslutsorgan och ifrågasätter slutsatsen att regeringen bör överväga om dessa ska placeras vid de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna.

Avsnitt 4.3.2 Lokala värderingsnämnden föreslås bli särskilt beslutsorgan vid länsstyrelsen

Bakgrund

Statskontoret har gjort en översyn av nämndmyndigheter och möjligheterna att minska antalet sådana för att säkerställa en sammanhållen, effektiv och mindre fragmenterad statlig förvaltning. I rapporten identifieras två centrala kriterier för att bedriva verksamhet som nämndmyndighet. Det huvudsakliga kriteriet är att verksamheten kräver kollektivt beslutsfattande. Det andra centrala kriteriet är att verksamheten behöver en stark organisatorisk gräns mot någon annan verksamhet eller myndighet. Därtill kommer att uppdraget behöver vara avgränsat och verksamheten begränsad för att den i praktiken ska gå att hantera av en nämnd. Statskontoret föreslår att de lokala värderingsnämnderna omvandlas till särskilda beslutsorgan i de civilområdesansvariga länsstyrelserna.

Felaktigheter i remissen

Statskontoret bedömer att de lokala värderingsnämnderna inte behöver någon organisatorisk gräns gentemot länsstyrelserna. De behöver däremot vara skilda från Försvarmakten, Fortifikationsverket och Försvarets materielverk som fattar beslut om förfogande.

Länsstyrelsen noterar att även länsstyrelserna fattar vissa beslut om förfogande. Länsstyrelsen fattar beslut om förfogande av transportmedel, fastigheter och radioanläggningar inom det län där transportmedlet, fastigheten eller anläggningen finns (2 § förfogandeförordningen [1978:558]). Regeringen kan därutöver särskilt bestämma att länsstyrelsen får besluta om förfogande avseende ytterligare egendom och tjänster (2 § 4 förfogandeförordningen).

Vidare anser Statskontoret att värderingsnämnderna inte behöver vara helt fristående, bland annat för att besluten går att överklaga till Riksvärderingsnämnden.

En lokal värderingsnämnds beslut om överprövning av annan myndighets ersättningsbeslut enligt taxa kan inte överklagas (39 § förfogandelagen [1978:262]).

Frågan om de lokala värderingsnämnderna bör omvandlas till särskilda beslutsorgan

Förslaget om att de lokala värderingsnämnderna kan omvandlas till särskilda beslutsorgan grundar sig på ovan beskrivna kriterier. Utredningens bedömning om att de lokala värderingsnämnderna inte lämpar sig som nämndmyndigheter utifrån kriterierna har dock skett utifrån de felaktigheter som ovan redovisats. Länsstyrelsen anser därför att de lokala värderingsnämnderna uppfyller de kriterier som Statskontoret menar ska vara skäl för att ett beslutsorgan ska vara en nämndmyndighet. Verksamheten i nämnden kräver kollektivt beslutsfattande. Utifrån hur Statskontoret resonerar kring att det behövs en stark organisatorisk gräns gentemot bland annat Försvarmakten med anledning av att Försvarmakten fattar beslut om förfogande borde nämnden dessutom behöva en stark organisatorisk gräns gentemot länsstyrelsen. Därtill kommer att de lokala värderingsnämnderna har ett avgränsat uppdrag och en begränsad verksamhet i form av handläggning av ärenden om ersättning enligt förfogandelagen. Mot bakgrund av det bristfälliga underlag och de felaktigheter som Statskontoret utgått från i rapporten avstyrker Länsstyrelsen

förslaget om att de lokala värderingsnämnderna bör omvandlas till särskilda beslutsorgan. Till skillnad från Statskontoret anser Länsstyrelsen att utredningens underlag inte ger stöd för slutsatsen att de lokala värderingsnämnderna kan eller bör omvandlas till särskilda beslutsorgan.

Frågan om centralisering till civilområdesansvariga länsstyrelser

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår av rapporten huruvida beslutsorganens centralisering till de civilområdesansvariga länsstyrelserna innebär att beslutsorganen endast organisatoriskt kommer tillhöra respektive länsstyrelse eller om de dessutom kommer att vara geografiskt placerade vid dessa.

Färre beslutsorgan skulle visserligen kunna ha processekonomiska fördelar och förenkla inrättandet av organen. De lokala värderingsnämnderna ska emellertid ha möjlighet att utföra sitt uppdrag under höjd beredskap när det kan finnas störningar i infrastrukturen i landet. De kan vidare hålla muntlig förhandling och syn (23 § förfogandeförordningen). Utifrån ett totalförsvarsperspektiv och med hänsyn till rådande säkerhetspolitiska läge anser Länsstyrelsen att beslutsorganen behöver fortsatt vara geografiskt placerade över landet. Länsstyrelsen ifrågasätter därför utredningens slutsats om att regeringen bör överväga att centralisera de särskilda beslutsorganen till de civilområdesansvariga länsstyrelserna. Om en koncentration ska genomföras till civilområdena bör inte de koncentrerade uppgifterna samlas på den länsstyrelsen som är civilområdesansvarig länsstyrelsen utan spridas till flera länsstyrelser inom civilområdet.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att ett eventuellt översyn av hur de lokala värderingsnämnderna är organiserade behöver göras utifrån ett helhetsperspektiv, där förslaget analyseras närmare utifrån såväl hur en eventuellt förändrad organisation ska fungera i praktiken som vilken roll som nämnderna har för att totalförsvaret ska fungera.

Avsnitt 4.4.3 Organisationsformen för de lokala säkerhetsnämnderna anges behöva analyseras vidare

Länsstyrelsen vill framhålla att en eventuell vidare utredning av förändrad organisation för de lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar behöver göras utifrån ett helhetsperspektiv där länsstyrelsens roll i samverkan mellan stat och kommun beaktas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med länsjurist Emilia Sjödahl som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, chefsjurist Solmaz Vikström och handläggare Albin Karlberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.